

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի

ԳԼԵՆԴԵԼԻ ԱՐԱՐԱՏ ՄԱՍՆԱԾԻՂԻ

ՕՐԵՆՍԳԻՐ

Հիմնաձև՝

Հայ Մարմնակրթական Ընդհանուր Միության

Ընդհանուր Ծրագիր Կանոնագրի

ԵՆ

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի Արեւմտեան Միացեալ Նահանգների

Ներքին Կանոնագրի վրայ

Կազմաձև՝

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի Գլենդելի Արարատ Մասնաճիւղի

2017-2018 թվի Օրենսգրի Յանձնախմբի կողմից

9/28/18

V2.3

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ԳԼԵՆԴԵԼԻ ԱՐԱՐԱՏ ՄԱՍՆԱԾԻՂԻ

ՕՐԵՆԱԳԻՐ

Բովանդակություն

Պատմական՝ Մասնաճիւղի Օրէնագրի

Ծրագիր՝ Անուն, Նպատակ եւ Միջոցներ

1. Բաժանմունք
2. Բաժանմունքի Անդամակցութիւն
3. Բաժանմունքի Ձեւաւորում
4. Բաժանմունքի Վարիչ Մարմին
5. Բաժանմունքի Անդամական Ընդհանուր Ժողով
6. Մասնաճիւղի Ներկայացուցչական ժողովների Տեսակներ
7. Մասնաճիւղի Ներկայացուցչական ժողով
8. Մասնաճիւղի Օրէնագիր
9. Մասնաճիւղի Մնայուն Յանձնախմբեր
10. Օրէնագրի Յանձնախումբ
11. Ռազմավարական եւ Երկարատեւ Ծրագրաւորման Յանձնախումբ
12. Պաշտօնէութիւն
13. Պատուոյ Անդամ
14. Օրէնքների եւ Ընթացակարգերի Գրքոյկ

Յառաջ Նահատակ (Հ.Մ.Ը.Մ.Ի Քայլերգ)

**ՊԱՏՄԱԿԱՆ`
ՄԱՍՆԱՃԻՂԻ ՕՐԵՆՍՊՐԻ**

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Գլենդելի Արարատ Մասնաճիւղի Ընդհանուր Անդամական Ժողովները փոխարինւեցին Ներկայացուցչական Ժողովով 2004 թւին: Այդ թւից սկսեալ, անհրաժեշտութիւն էր կազմել Մասնաճիւղի Օրէնսգիրը:

Ա - Սոյն Օրէնսգիրը հիմնւած է Հայ Մարմնակրթական Ընդհանուր Միութեան Ընդհանուր Ծրագիր Կանոնագրի եւ Արեւմտեան Միացեալ Նահանգների Շրջանի Ներքին Կանոնագրի վրայ:

Բ - Օրէնսգրի առաջին տարբերակը, որը միայն բաժանմունքների եւ Մասնաճիւղի Ներկայացուցչական Ժողովի օրէնքներն էր պարունակում, վաւերացել է Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կենտրոնական եւ Շրջանային Կարչութեան կողմից 2006 թւին:

Գ - Օրէնսգրում որոշ յօււածներ նոյնութեամբ արտատպւել են Հ.Մ.Ը.Մ.ի Ընդհանուր կամ ԱՄՆի Արեւմտեան Շրջանի Ներքին Կանոնագրի յօււածներից: Չակերտների մէջ գտնւող յօււածների թիւը ներկայացնում է ԱՄՆի Արեւմտեան Շրջանի Ներքին Կանոնագրի յօււածները:

Դ - Սոյն Օրէնսգիրը վաւերացրեց Մասնաճիւղիս արտակարգ Ներկայացուցչական Ժողովը, Յունիս 13, 2017 թւին:

Ն Ր Ա Գ Ի Ր

ԱՆՈՒՆ

Միութիւնս կոչւում է Հայ Մարմնակրթական Ընդհանուր Միութիւն՝
Հ.Մ.Ը.Մ. եւ սկառուներ:

ՆՊԱՏԱԿ

Հայ Մարմնակրթական Ընդհանուր Միութեան (Հ.Մ.Ը.Մ.) նպատակն է՝

- Ա- Պատրաստել ֆիզիքապէս տոկուն, իմացական եւ հոգեկան բարձր արժանիքի տէր հայեր եւ տիպար քաղաքացիներ,
- Բ- Սովորեցնել Միութեան անդամներին լինել չարքաշ եւ արի, ազգանւեր եւ հայրենասէր, օրինապահ եւ կարգապահ,
- Գ- Չարգացնել նրանց մէջ պարտականութեան գիտակցութիւն, պատասխանատուութեան եւ պատւի զգացում, համերաշխութեան եւ փոխադարձ օգնութեան ոգի,
- Դ- Համակել նրանց միտքն ու սիրտը մարզական ազնւագոյն ոգիով:

ՄԻՋՈՑՆԵՐ

Հ.Մ.Ը.Մ.ն իր նպատակը կիրազործէ՝

- Ա - Սկառուութեամբ,
- Բ - Ընդհանուր մարմնակրթանքով եւ մարզախաղերով,
- Գ - Դասախօսութիւններով եւ հրապարակային ձեռնարկներով,

- Դ - Հրատարակութիւններով, Հայոց լեզւի, պատմութեան եւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի աշխատանքներին նպաստող մշակութային ձեռնարկներով,
Ե - Ակումբներով եւ մարզարաններով,
2 - Երիտասարդական բաժանմունքով (18-ից 30 տարեկան):

1-ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔ

Յօդ. 1.1 <316> - Մասնաճիւղում միանման աշխատանք տանողների համախմբումը կը կազմի բաժանմունք:

2-ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔԻ ԱՆԴԱՄԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Յօդ. 2.1 - Որեւէ անդամ կարող է դիմել մէկ կամ անէլի բաժանմունքի անդամ դառնալու համար:

Ծանօթ ա - Ծնողն, անդամակցութեան եւ ցանկութեան պարագային, ինքնաբերաբար կանդամակցի այն բաժանմունքին, որին անդամ է իր զաւակը, բացի այն պարագային երբ ծնողը այլ ընտրութիւն կատարի:

Յօդ. 2.2 - Բաժանմունքի վարիչ մարմինը կարող է անդամների գործունեութեան յաւելեալ սպասելիքներ մշակել, որոնք չեն հակասի Հ.Մ.Ը.Մ.ի Ընդհանուր Ծրագիր Կանոնագրին եւ կը վաւերացնեն մասնաճիւղի վարչութեան կողմից:

3-ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔԻ ՁԵԲԱԴՐՈՒՄ

Յօդ. 3.1 - Մասնաճիւղի անդամները կարող են նոր բաժանմունք ձեւաւորելու առաջարկ ներկայացնել Մասնաճիւղի Վարչութեան, եթէ հնարաւորութիւն ունենան հաւաքելու Մասնաճիւղի Ներկայացուցիչների 1/3րդի ստորագրութիւնը:

Մասնաճիւղի Վարչութիւնը նոր բաժանմունքի գաղափարը ներկայացնում է Մասնաճիւղի Ներկայացուցչական Ժողովին, վաւերացման համար: Սոյն Ժողովին ներկայ ներկայացուցիչների 2/3րդի համաձայնութիւնը հարկաւոր է կեանքի կոչելու նոր բաժանմունք:

Ծանօթ ա - Նոր բաժանմունք կազմելու առաջարկը, որ ներկայացնում է Մասնաճիւղի Ներկայացուցչական Ժողովին, հարկաւոր է ներկայացնել

անհրաժեշտ հիմնաւորումներով՝ Բաժանմունքի անուն, ծրագրերի բացատրութիւն, թիրախ, տարիք/սեռ, գործունեութիւն, նիւթական, երկարատեւ եւ կարճատեւ նպատակ եւ այլն:

Յօդ. 3.2 - Մասնաճիւղի Վարչութիւնը կարող է բաժանմունք ստեղծելու առաջարկ ներկայացնել Մասնաճիւղի Ներկայացուցչական ժողովին: Ներկայացուցչական ժողովին ներկայ ներկայացուցիչների 2/3րդի հաւանութիւնը պէտք է, նոր բաժանմունք ստեղծելու համար:

Ծանօթ ա - Նոր բաժանմունք կազմելու առաջարկը, որ ներկայացուում է Մասնաճիւղի Ներկայացուցչական ժողովին, հարկաւոր է ներկայացնել անհրաժեշտ հիմնաւորումներով՝ Բաժանմունքի անուն, ծրագրերի բացատրութիւն, նպատակ, թիրախ, տարիք/սեռ, գործունեութիւն, նիւթական, երկարատեւ եւ կարճատեւ նպատակ եւ այլն:

Յօդ. 3.3 - Մասնաճիւղի վարչութիւնը նոր բաժանմունք ստեղծելու որոշումը քննարկելիս պիտի նկատի ունենայ հետեւեալ պարագաները՝

Ա-Բաժանմունքը ներկայացնում է միանման աշխատանք տանող անդամների խմբաւորումը:

Բ-Բաժանմունքի հետապնդած նպատակը համընկնում է Զ.Մ.Ը.Մ.ի Ընդհանուր Ծրագրով Կանոնագրով նախատեսւած նպատակներին:

Գ-Բաժանմունքին անդամակցութիւնը պայմանաւորւած է տւեալ աշխատանքով հետաքրքրւած լինելը:

Դ-Նոր բաժանմունք ձեւաւորելը չի խաչաձեւում եւ վնասում գոյութիւն ունեցող որեւէ բաժանմունքի աշխատանքներին:

Ե-Նոր բաժանմունքը նախատեսում է կայուն եւ նիւթապէս ինքնաբաւ մի աշխատանք:

Յօդ. 3.4 - Բաժանմունքը պիտի ենթարկւի Զ.Մ.Ը.Մ.ի Արեւմտեան Ա.Մ.Ն.ի Շրջանի եւ Ընդհանուր Ծրագիր Կանոնագրին եւ Մասնաճիւղի Օրէնսգրին:

Յօդ. 3.5 - Որեւէ բաժանմունքի վարիչ մարմին իրաւասու է նշանակել յանձնախմբեր եւ որդեգրել օրէնքներ իր գործունեութիւնը առաջ տանելու համար, Զ.Մ.Ը.Մ.ի կանոնագրի եւ մասնաճիւղի օրէնսգրի սահմաններում:

Յօդ. 3.6 - Մասնաճիւղի Վարչութիւնը կարող է պատժական միջոցներ որդեգրել, երբ բաժանմունքը չի ենթարկւում Զ.Մ.Ը.Մ.ի Արեւմտեան

Ա.Մ.Ն.ի ծրցանի ներքին Կանոնագրին, օրենքներին եւ Մասնաճիւղի Օրենսգրին:

Յօդ. 3.7 - Մասնաճիւղի Վարչութիւնը որեւէ բաժանմունքի լուծարման առաջարկ է ներկայացնում Մասնաճիւղի Ներկայացուցչական ժողովին, երբ արձանագրուել են բաժանմունքի անդամների թւի անկում, բաժանմունքի անգործունեութիւն եւ այլ պատճառներ: Ներկայ ներկայացուցիչների 2/3րդ ի հաւանութիւնը պետք է բաժանմունքի լուծարման համար:

Յօդ. 3.8 - Նախքան բաժանմունքի լուծարման առաջարկը Մասնաճիւղի Ներկայացուցչական ժողովին ներկայացնելը, այդ գաղափարը գրաւոր պիտի ներկայացւի բաժանմունքի բոլոր անդամներին, բաժանմունքի վարիչ մարմնի խողովակով եւ առիթ տրւի անդամներին լուսաբանւելու եւ լսելու Մասնաճիւղի Վարչութեան:

Յօդ. 3.9 - Մասնաճիւղի Վարչութիւնը իրաւասու է ժամանակաւորապէս դադարեցնել որեւէ բաժանմունքի գործունեութիւնը, եթէ բաժանմունքը չի բաւարարում Մասնաճիւղի Վարչութեան ակընկալիքները, մասնաճիւղի աշխատանքներին մասնակցելու, ժողովներին ներկայ գտնւելու, սպասարկման մակարդակի, թոյլ ղեկավարութեան եւ այլ պատճառներով:

Ծանօթ ա - Բաժանմունքի գործունեութեան դադարեցումը չի նշանակում դադարեցնել բաժանմունքի ընդհանուր ժողովը:

4-ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔԻ ՎԱՐԻՉ ՄԱՐՄԻՆ

Յօդ. 4.1 - Բաժանմունքի Վարիչ Մարմինը կազմում է 5, 7 կամ 9 անդամներից (ի բացառեալ սկաուտական բաժանմունքից), որը կը ծառայի մէկ տարւայ նստաշրջանի համար:

Յօդ. 4.2 - Վարիչ Մարմնի անդամները պիտի լինեն 18 տարեկանից վեր, անդամակցութեան մէկ տարւայ անցեալ ունեցող, տարեվճարը լրիւ վճարած եւ տւեալ բաժանմունքի անդամ:

Յօդ. 4.3 - Բաժանմունքի Վարիչ Մարմինը կընտրի իր Դիւանը բաղկացած ատենապետ, քարտուղար եւ գանձապահից:

Յօդ. 4.4 - Բաժանմունքի Վարիչ Մարմինը վարում է բաժանմունքի միութենական գործերը՝ Բաժանմունքի Ընդհանուր ժողովի, Մասնաճիւղի Ներկայացուցչական ժողովի որոշումով, Յ.Ս.Ը.Ս.ի Կանոնագրի եւ Մասնաճիւղի Օրենսգրի տրամադրութեամբ:

Յօդ. 4.5 - Բաժանմունքի Վարիչ Մարմինը հսկում է իր ենթակայ յանձնախմբերի եւ ժողովների գործունեութիւնը:

Յօդ. 4.6 - Բաժանմունքի Վարիչ Մարմինը պետք է ունենայ իր ժողովների կանոնաւոր արձանագրութիւնների ու նամակագրութիւնների արխիւները, հաշւական տոմարը, որոնք կը ներկայացւեն իր տարեշրջանի աւարտին Բաժանմունքի Անդամական Ընդհանուր ժողովին:

Յօդ. 4.7 - Բաժանմունքի Վարիչ Մարմինը կանոնաւոր կերպով Մասնաճիւղի Վարչութեան կուղարկի իր Վարիչ Մարմնի ժողովների արձանագրութիւնների պատճէնը եւ նիւթական գործունեութեան պատկերը:

Յօդ. 4.8 - Բաժանմունքը կունենայ հերթական ընդհանուր ժողովներ:

Յօդ. 4.9 - Բաժանմունքի Վարիչ Մարմինը կը պատրաստի իր միամեայ նիւթաբարոյական գործունեութեան զեկոյցը, որը Բաժանմունքի Անդամական Ընդհանուր ժողովի վաւերացումն ստանալուց յետոյ, կը փոխանցի Մասնաճիւղի Վարչութեան:

Յօդ. 4.10 - Բաժանմունքը կարող է կեանքի կոչել ճնողական Օժանդակ Յանձնախումբ/եր բաղկացած Բաժանմունքի անդամների ծնողներից, աջակցելու Բաժանմունքի աշխատանքներին:

Յօդ. 4.11 - Որեւէ խումբ (մարզական, սկաուտական, մշակութային, ...), Բաժանմունքի Վարիչ Մարմնի հաւանութեամբ կարող է կեանքի կոչել ճնողական Օժանդակ Յանձնախումբ/եր բաղկացած իր անդամների ծնողներից, աջակցելու խումբի աշխատանքներին:

5-ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔԻ ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Յօդ. 5.1 - Բաժանմունքի Վարիչ Մարմնի պարտականությունն է՝
Մասնաճիւղի Վարչութեան հետ խորհրդակցելուց յետոյ,

Ա - Որոշել ընդհանուր ժողովի թւականը եւ ժամը,

Բ - Մշակել ընդհանուր ժողովի օրակարգը,

Գ - Պատրաստել բաժանմունքի նիւթա բարոյական զեկոյցները,

Դ - Հրահրել բաժանմունքի անդամներին մասնակցելու ընդհանուր ժողովին:

Յօդ. 5.2 - Բաժանմունքի Անդամական Ընդհանուր ժողովին Մասնաճիւղի Վարչութեան ներկայացուցիչը կը մասնակցի մէկ ձայնի իրաւունքով: Մասնաճիւղի Վարչութեան մնացեալ անդամները, որոնք այդ բաժանմունքին կանդամակցեն, կը մասնակցեն ձայնի իրաւունքով ի բացառեալ վարչական անդամ կամ ներկայացուցիչ ընտրելիս:

Յօդ. 5.3 - Անդամական Ընդհանուր ժողովին, ձայնի իրաւունքով մասնակցում են՝

Ա-18 տարեկանից վեր, անդամակցութեան վեց ամսւայ անցեալ ունեցող եւ տարեվճարը լրիւ վճարած տուեալ բաժանմունքի անդամները, ներառեալ այդ բաժանմունքի վարիչ մարմնի անդամները:

Բ-Մասնաճիւղի Վարչութեան ներկայացուցիչը ի պաշտօնէ:

Գ-Մասնաճիւղի այլ բաժանմունքների Վարիչ Մարմինների մէկական ներկայացուցիչները:

Ճանօթ ա - Վարիչ Մարմնի անդամները Բանաձեւի օրակարգի քւէարկութեան մասնակցում են մէկ ձայնով:

Ճանօթ բ - Այլ բաժանմունքի ներկայացուցիչները ի զօրու են պատասխանել իրեց բաժանմունքին կապուող հարցերին, հարցեր կամ առաջարկներ ներկայացնել:

Յօդ. 5.4 - Բաժանմունքի Ընդհանուր Անդամական Ժողովին խորհրդակցական ձայնի իրաւունքով կարող են մասնակցել Բաժանմունքի Վարիչ Մարմնի տեղեկատուութեամբ`

Մասնաճիւղի միւս բաժանմունքների 18 տարեկանից վեր անդամները, որոնք կատարել են իրենց նիւթական պարտաւորութիւնը:

Յօդ. 5.5 - Բաժանմունքի կողմից ներկայացուցիչ ընտրուելու իրաւունք ունեն ` 18 տարեկանից վեր, անդամակցութեան մէկ տարւայ անցեալ ունեցող եւ տարեվճարը լրիւ վճարած տւեալ բաժանմունքի անդամները:

Ճանօթ ա - Մասնաճիւղի որեւէ անդամ կարող է անդամակցել մէկից աւելի Բաժանմունքների, սակայն միայն մէկ բաժանմունքի կողմից կարող է ընտրուել որպէս ներկայացուցիչ կամ վարիչ մարմնի անդամ:

Ճանօթ բ - Բաժանմունքների Ընդհանուր Անդամական Ժողովին խորհրդակցական ձայնով մասնակցող անդամը չի կարող ներկայացուցիչ կամ վարիչ մարմնի անդամ ընտրուել այդ բաժանմունքից:

Յօդ. 5.6 - Մասնաճիւղի ներկայացուցչական ժողովին նախորդող երկու շաբաթւայ ընթացքին կը գումարի իրաքանչիւր Բաժանմունքի Անդամական Ընդհանուր Ժողով, որը`

Ա-Կը լսի Մասնաճիւղի Վարչութեան միամեայ բարոյական գործունեութեան ամփոփ զեկոյցը:

Բ-Կը լսի, կը քննարկի, կարծելորի եւ կը բանաձեւի բաժանմունքի շրջանաւարտ Վարիչ Մարմնի միամեայ նիւթա-բարոյական գործունեութիւնը:

Ճանօթ ա - Նիւթական զեկոյցը կը համադրուի Մասնաճիւղի հաշւապահական տւեալների հետ:

Ճանօթ բ - Սկաւուտական Բաժանմունքի Վարիչ Մարմնի միամեայ գործունեութիւնը չի բանաձեւում բաժանմունքի Ընդհանուր Անդամական Ժողովի կողմից:

Գ-Կը լսի նախորդ Անդամական Ընդհանուր Ժողովի առաջարկների գործադրման զեկոյցը:

Դ-Կը քննի եւ կը վճռահատի Բաժանմունքի Վարիչ Մարմնի կամ որեւէ անդամի կողմից ներկայացուած գրաւոր առաջարկները:

Ե-Կը մշակի բաժանմունքի յաջորդ տարւայ գործունեութեան նախագիծն ու համապատասխան նախահաշիւը, **առաջնորդւելով ռազմավարական ծրագրով**, վերջինը ներկայացնելու Մասնաճիւղի ներկայացուցչական ժողովին առ ի վաւերացում:

Չ-Կը մշակի մասնաճիւղային առաջարկներ, ներկայացնելու մասնաճիւղի ներկայացուցչական ժողովին:

Է- Ի բացառեալ Սկաուտական Բաժանմունքի, կընտրի իր վարիչ մարմինը, որը իր պաշտօնին կանցնի մասնաճիւղի նորընտիր վարչութեան վաւերացումից յետոյ:

Ծանօթ գ - Բաժանմունքի նորընտիր Վարիչ Մարմինը, մինչեւ իր վաւերացումը Մասնաճիւղի Վարչութեան կողմից, կը մշակի բաժանմունքի տարեկան ծրագիրը:

Ծանօթ դ - Բաժանմունքի Անդամական Ընդհանուր Ժողովը օրինաւոր կը նկատուի, երբ ներկայ են բաժանմունքի ձայնի իրաւունք ունեցողների մեծամասնութիւնը: Առաջին նիստին մեծամասնութիւն չունենալու պարագային, երկրորդ նիստը կարելի է գումարել կէս ժամ յետոյ եւ այն օրինաւոր կը նկատուի անկախ ներկաների թւից:

Յօդ. 5.7 - Բաժանմունքի Ընդհանուր Անդամական Ժողովը կընտրի բաժանմունքի ներկայացուցիչներին՝ մասնակցելու Մասնաճիւղի ներկայացուցչական ժողովին, հետեւեալ կարգով՝

Մինչեւ հարիւր անդամ ունեցող բաժանմունքը	կընտրի 4 ներկայացուցիչ
101-ից 150 անդամ ունեցողը՝	կընտրի 5 ներկայացուցիչ
151-ից 200 անդամ ունեցողը՝	կընտրի 6 ներկայացուցիչ
201-ից 250 անդամ ունեցողը՝	կընտրի 7 ներկայացուցիչ
251-ից 300 անդամ ունեցողը՝	կընտրի 8 ներկայացուցիչ
301-ից 500 անդամ ունեցողը՝	կընտրի 9 ներկայացուցիչ
501-ից աւելի անդամ ունեցողը՝	կընտրի 10 ներկայացուցիչ

Ծանօթ ա - Բաժանմունքի Ընդհանուր Անդամական Ժողովը Նաեւ կընտրի առաւելագոյնը երկու անձնափոխանորդ, առանձին քւէարկութեամբ:

Ծանօթ բ - Բաժանմունքների ներկայացուցիչների թիւը հիմնւած է տարեկան ցենզը լրիւ վճարած անդամների ցանկի վրայ:

Ծանօթ գ - Ներկայացուցիչներն ընտրուում են մէկ տարւայ համար. տւեալ մէկ տարւայ ընթացքին, երբ կարիք կըզգացւի գումարել Մասնաճիւղի

Ներկայացուցչական ժողովը, Մասնաճիւղի Վարչութիւնը կը հրաւիրի նոյն ներկայացուցիչներին:

Ծանօթ դ - Ընտրուած ներկայացուցիչներից որեւէ մէկը Մասնաճիւղի Վարչութեան մէջ ընտրուելու պարագային, հրաժարուած է համարուում ներկայացուցչի իր հանգամանքից եւ նրան փոխարինող ներկայացուցիչը նշանակուում է պատկան բաժանմունքի օրւայ Վարիչ Մարմնի կողմից, նախ անձնափոխանորդներից:

Ծանօթ ե - Որեւէ ներկայացուցիչ որ չի շարունակում իր աշխատանքը, փոխարինում է բաժանմունքի օրւայ վարիչ մարմնի կողմից, նախ անձնափոխանորդների միջից:

Ծանօթ գ - Բաժանմունքի Անդամական Ընդհանուր ժողովի ընթացքում վարիչ մարմին չընտրուելու պարագային, ժողովի Դիւանը կը վարի բաժանմունքի աշխատանքները առաւելագոյնը մէկ ամսւայ համար, մինչեւ որ մասնաճիւղի վարչութիւնը կը կատարի պետք եղած տնօրինումը:

Յօդ. 5.8 - Բաժանմունքի 18 տարիքը բոլորած անդամների թւի 50%ի մասնակցութիւնը բաժանմունքի Անդամական Ընդհանուր ժողովին՝ կապահովի յաւելեալ մէկ ներկայացուցիչ:

6-ՄԱՍՆԱՃԻՂԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑՉԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐ

Յօդ. 6.1 - Մասնաճիւղը կարող է ունենալ երեք տեսակի ներկայացուցչական ժողով՝

Ա-«Տարեկան Յերթական Ներկայացուցչական ժողով», որի ընթացքին ի շարս այլ օրակարգերի ընտրուում է Մասնաճիւղի Վարչութիւնը:

Բ-«Արտակարգ Ներկայացուցչական ժողով», որը գումարուում է Մասնաճիւղի Վարչութեան հրաւերով՝ լսելու, քննելու եւ հարկ եղած պարագային լուծելու յատուկ հարցեր եւ կամ ընտրելու ներկայացուցիչներ եւ անձնափոխանորդներ (առաւելագոյնը 2) ճրջանային ներկայացուցչական ժողովի համար:

Գ-«Արտակարգ Ներկայացուցչական ժողով», որը գումարուում է Մասնաճիւղի ներկայացուցիչների 2/3րդի դիմումով:

7-ՄԱՍՆԱԾԻՂԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑՉԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Յօդ. 7.1 - Մասնաճիւղի Ներկայացուցչական ժողովը կը գումարւի բոլոր Բաժանմունքների Անդամական Ընդհանուր ժողովներից յետոյ, որը`

Ա - Կը լսի, կը քննարկի, կարծելորի եւ կը բանաձեւի մասնաճիւղի շրջանաւարտ վարչութեան միամեայ նիւթա-բարոյական գործունեութիւնը եւ կը լսի նախորդ Ներկայացուցչական ժողովի առաջարկների գործադրման արդիւնքները:

Բ - Կը լսի, կը քննարկի, կարծելորի եւ կը բանաձեւի բոլոր Մնայուն Յանձնախմբերի գեկոյցները:

Գ - Կը քննի եւ կը վճռահատի ներկայացւած որեւէ հարց:

Դ - Կընտրի Նախահաշի Յանձնախումբ, որը հիմնւելով վաւերացւած առաջարկների վրայ կը կատարի հարկ եղած փոփոխութիւնները Մասնաճիւղի շրջանաւարտ վարչութեան կողմից ներկայացւած նախահաշին եւ վերջնական նախահաշիւը կը ներկայացնի ժողովին առ ի վաւերացում:

Ե - Կը տայ որոշումներ եւ թելադրանքներ Մասնաճիւղի գործունեութեան շուրջ հիմնւած ստացւած առաջարկների վրայ:

Ճանօթ ա - Բոլոր առաջարկները Դիւանին կը ներկայացւեն գրաւոր, նախքան բանաձեւի օրակարգը: Բանաձեւի օրակարգից յետոյ յաւելեալ գրաւոր առաջարկներ կընդունւի Դիւանի հայեցողութեամբ: Ժողովի Դիւանը կարող է 3 հոգիանոց Առաջարկների Յանձնախումբ կեանքի կոչել, համադրելու համար առաջարկները:

Զ - Կը քննի եւ կը վաւերացնի բարեփոխումներ Մասնաճիւղի Օրէնսգրի շուրջ ներկայացւած Օրէնսգրի Յանձնախմբի կողմից:

Է - Կը քննի եւ կը վաւերացնի Ռազմավարական եւ Երկարատեւ Ծրագրաւորման Յանձնախմբի կողմից ներկայացրած ծրագրերը եւ կըստուգի նախկինում վաւերացւած ծրագրերի իրագործումն ու յառաջադիմութիւնը

Ը - Կընտրի Մասնաճիւղի Վարչութիւն:

Թ - Կընտրի Արխիւային Յանձնախումբ :

Ժ - Կընտրի Հաշւեքննիչ Յանձնախումբ :

ԺԱ - Կընտրի Օրէնսգրի Յանձնախումբ:

ԺԲ - Կընտրի Ռազմավարական Երկարատեւ Ծրագրաւորման Յանձնախումբ:

Ճանօթ Բ - Մասնաճիւղի Ներկայացուցչական Ժողովի դիւանին մաս չեն կարող կազմել խորհրդակցական ձայնով հրաւիրւած ժողովականները, ժողովի հրաւիրւած վարչութեան եւ գերադաս վարչութիւնների ներկայացուցիչներն ու անդամները:

Յօդ. 7.2 - Մասնաճիւղի Ներկայացուցչական Ժողովին լիազօր ձայնի իրաւունքով մասնակցում են՝

Ա - Ծրջանային Վարչութեան ներկայացուցիչը:

Բ - Մասնաճիւղի հրաժարուող Վարչութիւնը (մէկ ձայնի իրաւունքով):

Գ - Բաժանմունքներից ընտրւած ներկայացուցիչները:

Դ - Բաժանմունքների հրաժարուող Վարիչ Մարմնի անդամներից մէկը, իրենց ընտրութեամբ, որպէս ներկայացուցիչ:

Ե-Չաշւեքննիչ Մարմինը (մէկ ձայնի իրաւունքով):

Զ-Արխիւային Մարմինը (մէկ ձայնի իրաւունքով):

Է-Օրէնսգրի Յանձնախումբը (մէկ ձայնի իրաւունքով):

Ը-Ռազմավարական եւ Երկարատեւ Ծրագրաւորման

Յանձնախումբը (մէկ ձայնի իրաւունքով):

Յօդ. 7.3 - Մասնաճիւղի Ներկայացուցչական Ժողովին խորհրդակցական ձայնով մասնակցում են:

Ա-Մասնաճիւղի հրաժարուող վարչութեան մնացեալ անդամները:

Բ-Չաշւեքննիչ Մարմնի մնացեալ անդամները:

Գ-Արխիւային Մարմնի մնացեալ անդամները:

Դ-Օրէնսգրի Յանձնախմբի մնացեալ անդամները:

Ե- Ռազմավարական եւ Երկարատեւ Ծրագրաւորման

Յանձնախմբի մնացեալ անդամները:

Զ-Վարչութեան հրաւերով խորհրդատուները:

**Է - Մասնաճիւղի Ներկայացուցչական Ժողովում ընտրւած որեւէ
Յանձնախմբի անդամները:**

Յօդ. 7.4 - Մասնաճիւղի Ներկայացուցչական Ժողովից ընտրւելու իրաւունք ունեն` տարեվճարը վճարած, 18 տարեկանից վեր եւ երկու տարւայ միութենական անցեալ ունեցող Զ.Մ.Ը.Մ.ականները:

Ճանօթ ա - Մասնաճիւղի Վարչութեան մէջ, ընտրւելու տարիքը` 20 է:

Ճանօթ բ - Մասնաճիւղի Ներկայացուցչական Ժողովը օրինաւոր կը նկատուի երբ ներկայ է ձայնի իրաւունք ունեցող ներկայացուցիչների եւ բոլոր բաժանմունքների պարզ մեծամասնութիւնը:

Յօդ. 7.5 - Որեւէ բաժանմունքի անդամ, որ ցանկութիւն ունի մասնակցելու Ժողովին որպէս դիտորդ, պետք է լրացնի հետեւեալ պայմանները`

Տարեվճարը վճարած, 18 տարեկանից վեր, անդամակցութեան վեց ամսւայ անցեալ եւ մասնաճիւղի վարչութեան տեղեկացրած լինի ներկայացուցչական Ժողովից մէկ շաբաթ առաջ:

Յօդ. 7.6 - Մասնաճիւղի Վարչութիւնը Մասնաճիւղի Ներկայացուցչական Ժողովից յետոյ, Ներկայացուցչական Ժողովի անդամներին կը տրամադրի Մասնաճիւղի տարեկան նիւթաբարոյական ճշտւած եւ վերջնական զեկուցագրերը, Էլեկտրոնիկ ձեւով կամ թղթի վրայ:

8 - ՄԱՍՆԱՃԻՂԻ ՕՐԵՆՍԳԻՐ

Յօդ. 8.1 - Մասնաճիւղի ներքին օրէնքների փոփոխութիւնները վաւերացում են մասնաճիւղի Ներկայացուցչական Ժողովի կողմից, ներկաների ձայների 2/3րդի մեծամասնաութեամբ:

Յօդ. 8.2 - Մասնաճիւղի ներքին օրէնքների փոփոխութիւնների առաջարկները Մասնաճիւղի Վարչութեան կողմից գրաւոր կերպով պիտի ներկայացւեն բաժանմունքների անդամներին, Անդամական Ընդհանուր Ժողովներից առնւազն 10 օր առաջ:

9 - Մնայուն Յանձնախմբեր

Յօդ. 9.1- Մնայուն Յանձնախմբերը ընտրվում են Մասնաճիւղի Ներկայացուցչական ժողովում, Մասնաճիւղի անդամների միջից եւ ունեն ճշուաճ պարտականութիւններ յատուկ խնդրի նկատմամբ:

Յօդ. 9.2 - Մասնաճիւղի Մնայուն Յանձնախմբերն են՝

1. Արխիւային Յանձնախումբ
2. Հաշւեքննիչ Յանձնախումբ
3. Կանոնադրային Յանձնախումբ
4. Ռազմավարական Ծրագրաւորման Յանձնախումբ

Յօդ. 9.3 - Մասնաճիւղի Մնայուն Յանձնախմբերի անդամները կը ծառայեն մէկ տարւայ համար:

Յօդ. 9.4 - Իւրաքանչիւր Մասնաճիւղի անդամ կարող է մասնակցել միայն մէկ Մնայուն Յանձնախմբի:

Ծանօթ. Մասնաճիւղի վարչութեան անդամները չեն կարող անդամակցել որեւէ Մնայուն Յանձնախմբի:

Յօդ. 9.5 - Բաժանմունքի Վարիչ Մարմնի որեւէ անդամ կարող է ընտրուել Մասնաճիւղի Մնայուն Յանձնախմբերից մէկում:

Յօդ. 9.6 - Մասնաճիւղի Մնայուն Յանձնախմբերի անդամները կարող են ընտրուել որպէս Բաժանմունքի ներկայացուցիչ:

Յօդ.9.7 - Մնայուն յանձնախումբերում հրաժարականի, երկար բացակայութեան, հիւանդութեան եւ այլ պատճառներով, անդամի բացակայութեան պարագայում, Մնայուն Յանձնախումբը եւ Մասնաճիւղի Վարչութիւնը համատեղ որոշում են նոր անդամին յանձնախումբը լրացնելու համար:

Ծանօթ ա - Յանձնախումբի անդամների մեծամասնութիւնը հրաժարուելու պարագայում, Յանձնախումբը լուծարում է: Նոր Յանձնախումբը ընտրւում է Մասնաճիւղի Արտակարգ Ներկայացուցչական ժողովում:

10-ՕՐԷՆԱԳՐԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

Յօդ. 10.1 - Մասնաճիւղի Օրէնսգրի Յանձնախումբը կընտրուի Ներկայացուցչական ժողովի կողմից:

Յօդ. 10.2 - Մասնաճիւղի Օրէնսգրի Յանձնախմբի պարտականութիւնն է բարեփոխումներ եւ ճշտումներ կատարել Արարատ Մասնաճիւղի Օրէնսգրի մէջ:

Յօդ. 10.3 - Մասնաճիւղի Օրէնսգրի Յանձնախումբը բաղկացած է առնազն հինգ անդամներից:

Յօդ. 10.4 - Յանձնախումբը կունենայ մէկ կապ Մասնաճիւղի Վարչութեան անդամներից:

Յօդ. 10.5 - Յանձնախումբը կընտրի իր ատենապետն ու քարտուղարը:

Յօդ. 10.6 - Յանձնախումբն ընդունում է առաջարկներ անդամներից, յանձնախմբերից եւ բաժանմունքներից բոլոր կարգի փոփոխութիւնների՝ մասնաճիւղի օրէնսգրի կապակցութեամբ, որոնց մշակումից յետոյ, ներկայացնում է Մասնաճիւղի Վարչութեան:

Յօդ. 10.7 - Փոփոխութեանց առաջարկները միայն կարելի է ներկայացնել Օրէնսգրի Յանձնախմբին:

Յօդ. 10.8 - Մասնաճիւղի Վարչութիւնը հարկ եղած պարագային կը ստանայ Օրէնսգրի Յանձնախմբի օժանդակութիւնը:

Յօդ. 10.9 - Օրէնսգրի Յանձնախումբը Մասնաճիւղի Օրէնսգրի բարեփոխման առաջարկը Մասնաճիւղի Ներկայացուցչական ժողովին ներկայացնելուց առաջ, այն կը ներկայացնի Մասնաճիւղի Վարչութեան առ ի տեղեկութիւն:

Յօդ. 10.10 - Մասնաճիւղի Վարչութիւնը Օրէնսգրի բարեփոխումների առաջարկները Մասնաճիւղի Ներկայացուցչական ժողովի անդամներին կողարկի, այդ ժողովի հրաւերի հետ:

11-ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ԵՒ ԵՐԿԱՐԱՏԵՒ ԾՐԱԳՐԱԴՈՐՄԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

Յօդ 11.1 - Մասնաճիւղի Ներկայացուցչական ժողովից կընտրուի Ռազմավարական եւ Երկարատեւ Ծրագրաւորման Յանձնախումբը՝ որը կը կազմի, կը բարեփոխի եւ վերահասու կը լինի Մասնաճիւղի ռազմավարական եւ երկարատեւ ծրագրին: Յանձնախմբի ներկայացրած ծրագիրը կը վաւերացնի Մասնաճիւղի Ներկայացուցչական ժողովի կողմից:

Ծանօթ ա - Մասնաճիւղի Ներկայացուցչական ժողովի վաւերացրած ծրագիրը ի գորու է մինչեւ այն ժամանակ երբ փոփոխութեան ենթարկուի սոյն ժողովի կողմից:

Յօդ. 11.2 - Յանձնախմբի ներկայացրած ծրագիրը կը գործադրվի Մասնաճիւղի Վարչութեան միջոցով: Յանձնախումբը խորհրդակցական դեր կունենայ ծրագրի իրագործման ընթացքում:

Յօդ. 11.3 - Մասնաճիւղի Վարչութիւնը եւ Յանձնախումբը կը ներկայացնեն իրենց առանձին զեկուցագրերը ծրագրի մասին Մասնաճիւղի Ներկայացուցչական Ժողովին:

Յօդ. 11.4 - Յանձնախումբը կը նտրվի մէկ տարով եւ կաշխատի Մասնաճիւղի Վարչութեան հետ համագործակցաբար:

Յօդ. 11.5 - Յանձնախումբը կազմած կը լինի 5 կամ 7 անդամից: Մասնաճիւղի Վարչութեան մէկ ներկայացուցիչ կը մասնակցի յանձնախմբի ժողովներին, որպէս կապ:

12-ՊԱՇՏՕՆԵՈՒԹԻՒՆ

Յօդ. 12.1 - Մասնաճիւղի Վարչութիւնը կամ որեւէ Բաժանմունքի Վարիչ Մարմինը կարող է ունենալ պաշտօնեայ/քարտուղար (ներ), որ կ'օգնեն ատենապետի եւ դիւանի աշխատանքներին: Վարչութեան կամ Վարիչ Մարմնի արտօնութեամբ, նա կարող է մասնակցել Վարչութեան/Վարիչ Մարմնի եւ Դիւանի նիստերին, խորհրդակցական ձայնով:

Ծանօթ ա - Մասնաճիւղի Վարչութեան պաշտօնեան կարող է մասնակցել Մասնաճիւղի Ներկայացուցչական Ժողովին, խորհրդակցական ձայնով:

Ծանօթ բ - Վարիչ Մարմնի պաշտօնեան կարող է մասնակցել Բաժանմունքի Անդամական Ընդհանուր Ժողովին խորհրդակցական ձայնով:

13 - ՊԱՏԻՈՅ ԱՆԴԱՄ

Յօդ. 13.1 - Պատույ Անդամ կարող է ընտրվել որեւէ անդամ, մասնաճիւղի վարչութեան անդամների առնւազն երկու երրորդի համաձայնութեամբ:

Ծանօթ ա - Պատույ անդամները կ' ազատեն անդամավճարից:

Յօդ. 13.2- Պատույ Անդամ կը համարւի այն անդամը, որի գործունեութիւնն ու ներդրումները մասնաճիւղում համապատասխանում են ՀՄԸՄի նպատակներին ու ունեցել է երկարատեւ, գործօն եւ ազդեցիկ մասնակցութիւն:

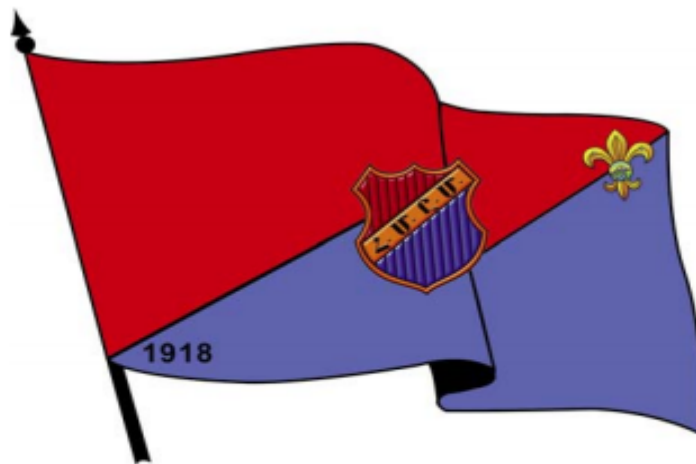
Յօդ. 13.3 - Պատույ Անդամ գանահատականը պարտադիր չէ որ իւրաքանչիւր տարի տրւի, բայց որեւէ տարում մէկից աւելի անդամի կարող է շնորհւել այս գանահատականը:

14-ԸՆԹԱՏԱԿԱՐԳԵՐԻ ԳՐՔՈՅԿ

(POLICIES & PROCEDURES MANUAL)

Յօդ. 14.1- Մասնաճիւղի Վարչութիւնը կը մշակի եւ շարունակաբար կը թարմացնի եւ անդամների տրամադրութեան տակ կը դնի Մասնաճիւղի Ընթացակարգերի Գրքոյկը (Policies & Procedures Manual): Այս գրքոյկը պարունակում է Մասնաճիւղի ընդունւած գործելակերպը եւ աշխատանքների գործընթացը:

Յօդ. 14.2 - Մասնաճիւղի Վարչութիւնը պիտի ծանօթացնի Մասնաճիւղի պաշտօնեութեան եւ ղեկավարներին Շրջանի Կանոնագրի, Մասնաճիւղի Ներքին Օրէնսգրի եւ ընթացակարգերի հետ: Պաշտօնեաները պիտի ստորագրեն վաւերագիր, որով յայտնում են, որ իրենք կարդացել եւ հասկացել են այդ օրէնքները: Վարչութիւնը բոլոր պաշտօնեաներին եւ ղեկավարներին պիտի տրամադրի Ընթացակարգի Գրքոյկի պատճենը:

ՅԱՌԱՋ ՆԱՀԱՏԱԿ

(ՔԱՅԼԵՐԳ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի)

Դաշնաւորում՝ Բ. ԿԱՆԱԶԵԱՆ

Հեղինակ՝ Գ. ԿԱՌՎԱՐԵՆՅ

**Յառա՛ջ նահատակ ցեղի անմահներ,
Վեց դարու անմոռ վրեժի զրահներ,
Կատարն իայրենի լերանց իննագոյն,
Երթանք կոթողել դրօշակն էնագոյն:**

**Հսկայ նուիրման
Տորմի՛ղ հըրաթել,
Կամաւո՛ր բանակ,
Յառա՛ջ անսասան,
Յառաջ անդեղել,
Դեպի յաղթանակ:**